Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok 8 STYCZEŃ-LUTY 1939 Nr. 1-2

PALESTYNA

i

BLISKI WSCHÓD

organ izby handlowej polsko-palestyńskiej

Cena egzemplarza zł. 2.20

Palestyna i Bliski Wschód

czasopismo poświęcone sprawom gospodarczym
Palestyny i Bliskiego Wschodu
Komitet Redakcyjny:
Leon Lewite Józef Thon

Rok VIII Warszawa, Styczeń-Luty 1939 Nr 1-2

TREŚĆ NUMERU:

DR ERWIN WITKOWSKI

ROZWÓJ PRZEMYSŁU PALESTYŃSKIEGO W R. 1937

Stały rozwój palestyńskiego przemysłu, jaki miał miejsce zarówno w latach „prosperity“, jak i kryzysu, uwidoczniony jest w wynikach spisu przemysłowego, przeprowadzonego przez Agencję Żydowską w sierpniu 1938 r. Porównanie cyfr za r. 1937 z cyframi za lata 1933 i 1929 według spisów przemysłowych oraz obliczeń szacunkowych za inne lata, przeprowadzonych przez Agencję Żydowską, podane są w następującej tabeli:

Przemysł i rzemiosło w Palestynie (żydowskie)

	19 9	1933	1934	1935	1937
Ilość przedsiębiorstw	2,475	3,388	4,165	4,615	6,300
Ilość zatrudnionych	10,968	19,595	28,890	32,830	27,300
Wartość produkcji (w tys. f.)	2,510	5,352	7,104	8,593	9,060
Kapitał (w tys. funt.)	2,234	5,371	6,937	8,654	12,700

Przy uwzględnieniu wskaźnika za rok 1929 — 100, rozwój przemysłu palestyńskiego będzie się przedstawiał następująco:

	1929	1933	1934	1935	1937
Ilość przedsiębiorstw	100	137	168	186	255
Ilość zatrudnionych	100	179	263	299	249
Wartość produkcji (w tys. f.)	100	213	283	342	361
Kapitał (w tys. funt.)	100	240	310	387	568

W porównaniu z rokiem 1933 wszystkie cyfry wykazują wzrost. Ilość przedsiębiorstw wzrosła o 86%, kapitał wzrósł o 137%. Wartość produkcji była o 70% wyższa niż w roku 1933, ilość zatrudnionych wzrosła o 40%.

Nawet w porównaniu z rokiem 1935, rekordowym rokiem Palestyny, cyfry wykazują znaczny rozwój. W ciągu ostatnich 2-ch lat 1935—1937 ilość przedsiębiorstw wzrosła o 37% (1933 — 35—36%), inwestycje kapitałowe prawie o 47% (1933 — 35 do 61%). Z drugiej strony cyfry produkcji wskazują na obecną depresję; mimo zwiększonych inwestycyj wartość produkcji wzrosła tylko o 5%, podczas gdy ilość osób zatrudnionych spa-

dła o 17%. Ogólna wartość produkcji przemysłowej była utrzymana nawet w okresie depresji, ponieważ zmniejszona sprzedaż w niektórych branżach była zrównoważona zyskami osiąganymi w innych gałęziach. Na ilość osób zatrudnionych wpłynęło ujemnie dużo czynników, jak mechanizacja procesu produkcyjnego, zwiększona wydajność pracy, zredukowane ceny itd.

Podział pracy w różnych gałęziach widać z poniższej tabeli:

Gałąź przemysłowa	Ilość przedsięb.		Ilość osób zatrudn.		Prod.		Kapitał	
	1937	1933	1937	1933	1937	1933	1937	1933
Przem. spożywczy	480	360	3480	2630	2300	1046	1850	887
" włókienniczy	120	76	1300	1182	380	259	430	232
" odzieżowy	1290	711	3460	2282	540	375	290	120
" metalowy	660	631	2760	2934	790	672	740	344
" maszynowy	500		1150		300		250	
" drzewny	760	447	2980	2462	810	536	500	205
" skórzany	770	451	1790	1311	410	261	200	97
" papierniczy	450	239	2300	1466	580	246	600	218
" chemiczny	100	51	1122	730	720	471	1040	842
" kamieniarski, cement.	300	156	2480	2730	1060	1085	1820	817
Elektryfikacja	140	46	540	545	140	257	120	1535
Różne	700	287	1770	954	280	143	300	81
Ogółem	6300		24830		8310		8140	
Palestyńskie stacje elektryczne			1510		750		4530	
Zakłady Przem. „Potash Co."			920					
Ogółem	6300	3388	27260	19595	9060	5352	12670	5371

Równie, jak w roku 1933, przemysł spożywczy w r. 1937 zajmuje czołowe miejsce pod względem inwestycji kapitałowych, wartości produkcji i ilości robotników (za wyjątkiem koncesyj). Przemysł odzieżowy pod względem ilości robotników dochodzi do wielkości przemysłu spożywczego, ale pod względem wartości produkcji jest o wiele mniejszy. Wzrost ilości zatrudnionych przejawia się głównie w młodszych gałęziach przemysłu — metalowym, maszynowym, chemicznym i elektrycznym i również papierniczym. Za wyjątkiem tego przemysłu odzieżowego, szczególnie młode przemysły ucierpiały na depresji, tak, że rozwój produkcji i ilości robotników zatrudnionych w nich nie idzie w parze z ilością przedsiębiorstw.

Rozwój przemysłowy.

Sytuacja nie była jednolita przez cały rok 1937, pierwsze kilka miesięcy tego roku bowiem przedstawiały się korzystniej pod względem gospodarczym i dawały korzystne horoskopy na dalsze miesiące. W pierwszym półroczu zaznaczył się pewnego rodzaju skok. Spodziewana zwyżka cen wpłynęła na ożywienie handlu; nadzieja na szybkie zlikwidowanie politycznych niepokojów wpłynęły korzystnie na sytuację w przemyśle.

W drugim półroczu okazało się jednak, że wszystkie optymistyczne zapatrywania były bezpodstawne. Ceny zaczęły spadać; warunki polityczne się nie zmieniły.

Sytuacja w poszczególnych gałęziach przemysłu.

Zmiany w rocznych obrotach wahają się w zależności od gałęzi. Fabryki, produkujące materiały budowlane, były najbardziej dotknięte. Działalność budowlana w r. 1937 spadła do połowy w stosunku do r. 1935. W innych wypadkach, jak w przemyśle obuwianym, dużą rolę odgrywała zwiększona konkurencja zagraniczna. Niektóre firmy eksportowe, np. fabryki artykułów dzianych, były dotknięte na skutek dewaluacji i rozwoju produkcji przemysłowej w Syrii, podczas gdy z drugiej strony innym firmom eksportujących, jak „Palestine Potash Co." udało się uniknąć kryzysu krajowego na skutek eksportu ich produktów, tak, że miały możność w ten sposób utrzymać lub nawet zwiększyć swoje obroty. Sprzedaż produkcji na pokrycie rynku wewnętrznym, jak artykułów spożywczych, papierosów i do pewnej wysokości artykułów włókienniczych, pozostała na tym samym poziomie; to samo dotyczy przemysłów, pozostających w zależności od powyższych artykułów, jak fabryki torebek papierowych itd.

Celem wykazania zmain w działalności handlowej w różnych gałęziach podajemy poniżej wskaźniki, oparte na częściowych obliczeniach dokonanych przez Agencję Żydowską. Ilość robotników w niektórych firmach w lutym 1937 została porównana z odnośnymi cyframi w sierpniu 1935 roku. (Patrz tabela A na str. nast.).

W ramach zredukowanej działalności handlowej, która w sekcji przemysłowej dochodzi do 12%, można zauważyć niektóre gałęzie przemysłowe, które zwiększyły nawet znacznie ilość zatrudnionych, podczas gdy inne zredukowały ją od 15—39%. Ciekawym jest zaznaczenie, że w niektórych gałęziach zapotrzebowanie ustaliło się na pewnym poziomie po okresie początkowego zmniejszenia, podczas gdy w innych gałęziach zapotrzebowanie pozostało na pierwotnym poziomie, a nawet i wzrosło do pewnego stopnia. W związku z powyższym należy rozróżnić 3 grupy przemysłowe, dotknięte w różny sposób przez kryzys palestyński. Przemysły artykułów spożywczych, chemicznych, papierniczych nie uległy zmniej-

szeniu, przemysły zaś włókienniczy, odzieżowy pozostały na tym samym poziomie, przemysły zaś metalowy, drzewny, kamieniarski i skórzany ucierpiały najbardziej i uległy znacznemu zmniejszeniu.

Tab. A

Gałęź przemysłu		Wskaźnik działalności (sierpien 1935-100%)
Przem.	spożywczy	118,9
„	włókienniczy	86,2
„	odzieżowy	78,6
„	metalowy	61,6
„	drzewny	72,5
„	skórzany	70,4
„	papierniczy	127,9
„	chemiczny	105,5
„	kamieniarski, cement.	82,4
Elektryfikacja		140,2
Różne		80.6
	Ogółem	88,0

Płace robocze, osiągane w różnych gałęziach przemysłowych, są różne, jak to wykazuje poniższa tabela zestawiona przez rządowe biuro statystyczne.

Gałęź przemysłu	1933	1934	1935	1936	Marzec 1937	Wrzesien 1938	Zmiana we wrześniu 1937 w stosunku do sierpnia 1935
Drzewo	104,2	134,9	129,0	115,3	112,4	103,9	—19,5%
Metal	109,4	126,1	126,1	121,1	121,1	114,4	— 9,4%
Druki i papier	102,8	120,0	133,6	135,0	135,0	138,0	+ 3,3%
Włókienn. wyr.	105,9	122,1	128,9	128,9	126,2	121 0	— 6,1%
Tytoń i papierosy	112,3	130,8	143,6	159,0	169,5	166,6	+16,1%
Cegły	116,7	133,3	133,3	125,0	120,7	114,0	—14,5%
Oleje i mydła	—	110,0	114,3	114,3	118,6	118,4	+ 3.6%

Na płace robocze w Palestynie pewne światło rzuca odnośnie ich nominalnej wartości, siły nabywczej, ich stosunku do płac roboczych w innych krajach, następująca tabela, opracowana przez rządowe biuro statystyczne. Badania przeprowadzone były w związku z rozpisaną ankietą

przez Międzynarodowe Biuro Pracy w Genewie w niektórych wykwalifikowanych zawodach przy porównaniu palestyńskich płac roboczych i kosztów utrzymania z wysokością tychże w krajach europejskich. Poniższa tabela podaje wskaźnik płac nominalnych i faktycznych w trzech charakterystycznych zawodach.

Wskaźnik płac roboczych nominalnych i faktycznych (Londyn = 100)

	Stolarz Nom.	Stolarz Fakt.	Krojczy Nom.	Krojczy Fakt.	Zecer Nom.	Zecer Fakt.
Palestyna (rob. żyd.)	63	63	70	70	12	51
Londyn	100	100	100	100	100	100
Marsylia	66	62	72	68	55	51
Wiedeń	44	41	62	59	60	56
Sztokholm	75	72	64	62	77	72
Ryga	24	46	34	65	33	62
Belgrad	32	41	52	67	48	60
Warszawa	30	45	51	77	54	81

Zestawienie powyższe wykazuje, iż w stosunku do wartości siły nabywczej, wysokość płac przemysłowych w Palestynie równa się wysokości płac w Marsylii, niższa jest, niż w Londynie i Sztokholmie, i nieco wyższa, niż w Wiedniu. W porównaniu z krajami południowej i wschodniej Europy płace robocze są dużo wyższe pod względem wartości nominalnej, a tylko nieznacznie wyższe lub równe pod względem siły nabywczej, ponieważ niskie koszty utrzymania w tych krajach umożliwiają robotnikom utrzymania tej samej stopy życiowej przy niższych płacach nominalnych.

Poważny problem płac, jako czynnika w kosztach kalkulacyjnych, powstały na skutek płac i produktywności pracy, w porównaniu z odnośnymi kosztami płacy w innych krajach, nie został jeszcze dostatecznie zbadany w Palestynie. Duża część robotników w Palestynie nauczyła się swego zawodu dopiero po przybyciu do kraju i w ten sposób mimo dużych zdolności, nie mogą być tak produktywni w pracy, jak robotnicy, związani od pokoleń lub od dzieciństwa ze swoimi zawodami. Badania wykazałyby niewątpliwie, iż czynnik ten wpływa obciążająco na koszty produkcji w Palestynie, w porównaniu z bardziej uprzemysłowionymi krajami europejskimi, w których stopa życiowa służy za wzór robotnikowi palestyńskiemu. Ankieta, przeprowadzona przez Histadrut Haowdim dn. 2 marca 1937 r. daje bardzo ciekawe statystyki odnośnie zmian w zawodach, które mają miejsce w Palestynie.

Gałęź przemysłu	W Palestynie w tej gał. Ogółem zatrudnieni od czasu imigracji		Imigranci te o zawodu Ogółem pracujący w różnych gałęziach w Palestynie	
Przem. spożywczy	2969	76%	1409	49%
„ włókienniczy	1110	75	1202	77
„ odzieżowy	2731	30	4364	63
„ metalowy	5182	59	4441	53
„ drzewny	3562	53	3009	44
„ budowlany	2225	98	93	57
„ skórzany	1333	41	1830	58
„ papierniczy	1426	69	889	51
„ chemiczny	653	92	132	76
„ elektrotechn.	2384	69	1389	46

Wynik tego badania jest w niektórych wypadkach zdumiewający. Przede wszystkim wykazuje, iż lwia część robotników palestyńskich nauczyła się swego zawodu w tym kraju, tj. zaledwie przed kilku laty. Od 40 do 98% robotników w różnych gałęziach — przeciętnie 64% — zmieniło swój zawód, nie można jednak twierdzić, że ci, którzy pracowali w krajach, skąd przybyli, są specjalistami w swoich zawodach. Jednocześnie druga kolumna wykazuje, iż emigranci, pracujący za granicą w zawodach przemysłowych, stanowiący 54% (od 44 do 79%) nie znaleźli lub też nie wybrali pracy w swoim pierwotnym zawodzie. Zmiana zawodu jest częściowo nieunikniona, jako, że wśród robotników odzieżowych było więcej imigrantów, niż rynek wymagał, lub w przemyśle budowlanym, w którym ilość robotników wykwalifikowanych była niewystarczająca. Osobiste wymagania również odgrywają tu pewną rolę. Większe różnice, które się ujawniają między tymi kategoriami, wydają się wykazywać, że robotnicy byli do pewnego stopnia w błąd wprowadzeni, wymaga to badań zarówno ze strony przemysłowców ze względu na powagę czynnika wykwalifikowanej pracy dla produktywności przemysłowej, jak również przez giełdy pracy.

Ilość konfliktów robotniczych w przemyśle była bardzo mała w 1936 roku, wzrosła jednak znacznie w 1937 r., jak wynika z poniższej tabeli, opracowanej na podstawie danych rządowego biura statystycznego.

Konflikty robotnicze w żydowskich przemysłach i rzemiosłach.

Rok	Ilość konfliktów	Ilość robotników w konfl.	Dnie strejków
1931	13	466	4564
1932	18	222	4642
1933	23	493	5519
1934	18	478	10854
1935	16	519	5706
1936	5	60	622
1937	13	384	3808

Konflikty robotnicze w 1936 r. różniły się od tych z lat poprzednich zarówno pod względem przyczyn jak i wyników. Podczas, gdy konflikty w latach prosperity 1933—1935 dotyczyły głównie poprawy warunków pracy — zwiększonych płac, zmniejszonej ilości godzin i kończyły się zwycięstwem robotników, to w 1937 r. dotyczyły walki dla utrzymania swojej pracy i płac, a kończyły się przeważnie kompromisem.

Tylko 4 z 13 sporów robotniczych w r. 1937 powstało na skutek żądań robotników o lepsze warunki pracy (zwiększone płace); zaledwie 2 z nich zostały pomyślnie zakończone dla robotników. W pozostałych 9 wypadkach spory dotyczyły utrzymania warunków istniejących, z których 2 wypadki skończyły się wygraną robotników, 2 wygraną przemysłowców, a pozostałe 5 — kompromisem. Szczególnie ciekawe tło miały konflikty, które miały miejsce w fabryce papierowych torebek i w piekarni, gdzie robotnicy pierwszy raz w Palestynie sprzeciwili się wprowadzeniu mechanizacji produkcji ze względu na to, że spowodowałoby to redukcje personelu. Osiągnięto wynik kompromisowy, na podstawie którego dopuszczona została mechanizacja w ograniczonych rozmiarach, zapobiegła redukcji ilości zatrudnionych. Takie rozwiązanie może być uważane tylko za czasowe, lecz nie jest zadawalającym rozwiązaniem całego tego problemu.

Rozwój eksportu przemysłowego.

Jednym z największych osiągnięć działalności przemysłowej w Palestynie w roku 1937 jest znaczne zwiększenie eksportu wyrobów przemysłowych. O ile nawet eksport przemysłowy odgrywa jeszcze minimalną rolę w ogólnym eksporcie, jak również w całej produkcji przemysłowej Palestyny, to jednak znaczny wzrost cyfr eksportu za rok 1937 notuje, że możliwy jest daleko większy rozwój eksportu, niż to przewidywano po kryzysie lat poprzednich. Od roku 1932 do r. 1934 eksport wyrobów przemysłowych wzrósł o ŁP. 400.000. W r. 1935 eksport ten wzrósł do ŁP. 488.000, w r. 1936 do ŁP. 556.000 i w r. 1937 do ŁP. 941.000. Znaczenie tego eksportu widać z poniższej tabeli:

	1933	1935	1937
Eksport przemysł. ŁP.	400,438	488,507	940,965
Ogólny eksport ŁP.	2,591,617	4,215,507	5,819,675
Udział eksportu przemysł. w ogóln. eksporcie %	15,4	11,6	12,2
Ogólna produkcja przemysł. ŁP.	5,371,000	8,654,00C	7,500,000
Udział eksportu przemysł. w ogóln. produkcji przemysł. %	7,5	5,6	12,5

Eksport wyrobów poszczególnych gałęzi przemysłowych wynosi jak następuje:

Gałęż przemysłu	1935	1936	1937
Przem. spożywczy	118,323	138.616	376,047
„ włókienniczy	9,622	25,947	58,369
„ odzieżowy	74.554	54,982	44,834
„ metalowy	5,621	11,317	16,375
„ drzewny	5,172	3,273	6,760
„ skórzany	7,002	4,914	6,266
„ papierniczy	17,554	17,828	43,865
„ chemiczny	188,739	243,215	320,701
„ kamieniarski i cement.	2,885	885	1,723
Różne	59,035	54,747	66,020
Ogółem	488.507	555.694	946.965

Rozwój ten nie jest jednak jednolity dla wszystkich eksportów. Eksport przemysłu odzieżowego, szczególnie wyrobów dzianych, zmalał głównie na skutek trudności, jakie wystąpiły na rynku syryjskim w związ-

Tab. B.

ARTYKUŁY	1935	1936	1937
Potas i brom	98,982	167,954	222,941
Oleje, mydło i perfumy	145,556	148,208	301.488
Ryż	—	4,288	57,573
Makuchy	9,630	2,205	39,935
Wina, spirytualia	21,660	23,009	21,112
Owoce i warzywa	9,324	9,739	10,992
Wyroby cukiernicze i czekol.	7,665	16,088	26,443
Przędza bawełniana	1,678	19,298	40,093
Tkaniny bawełniane	49	177	4,144
Pończochy i skarpetki	11,065	7,533	10,375
Jedwab sztuczny	4,668	4,299	8,007
Bielizna dziana	—	—	32,077
Zęby sztuczne	33,762	32,200	34,429
Wyroby aluminiowe	2,665	3,186	4,821
Torebki skórzane	6,731	4,006	5,423
Perłowa masa	3,778	5,310	6,511
Książki	9,609	8,543	11,085

ku ze zmianą parytetu waluty oraz rozpoczętą tam produkcją krajową. Z drugiej strony od czasu założenia przemysłu bawełnianego w Kfar Ata, eksport artykułów włókienniczych, szczególnie przędzy bawełnianej, wzrósł znacznie. Zwiększona produkcja potasu i bromu z produkcji Morza Martwego przyczyniła się również do zwiększonego eksportu, oraz wkońcu, założenie przemysłu ryżowego koło Hajfy wpłynęło również na podjęcie eksportu ryżu.

Eksport olejów, mydeł, perfum i czekolady rozwinął się zadawalająco. Następująca tabela wykazuje eksport najważniejszych artykułów Palestyny na ostatnie 3 lata: (Patrz tabela B na str. 9).

Cały szereg innych palestyńskich artykułów przemysłowych, jak drut i siatki druciane, guziki, suknie damskie, zabawki, wyroby papierowe i wiele innych, były po raz pierwszy eksportowane w roku 1937, ale w ilościach nie mających większego znaczenia dla obrotów handlu palestyńskiego. Eksport ten jednakże wpłynął na podjęcie zwiększonej produkcji i może okazać się ważnym czynnikiem dla przyszłości gospodarki palestyńskiej. („Palnews“).

	1937	1936	1935
Spirytualia			
Piwo (litrów)	1,830,245	1.954,786	242,600
Wino (litrów)	3,393,569	2,257,556	2,619,980
Arak (litrów) (alkoholu)	58,985	58,540	51,611
Koniak (litrów) (alkoholu)	364,876	187,593	295,539
Inne spirytualia (litrów)	948,298	1,070,234	1,012,598
Spirytus metylowy (kg)	532,032	604,398	593,307
Sole (ton)	9,856	9.139	10,376
Zapałki (grosów pudełek)	237,620	237,433	221,275
Tytoń i wyroby			
Papierosy (kg)	756,907	815,196	731,624
Tombak (kg)	74,671	77,883	89.392
Tytoń (kg)	14,192	16,480	18,095
Inne	10,579	11,190	10,573
Ogółem kg	856.349	920.749	909.684
Cement (ton)	165,000	165,0 0	187,000
Potas (ton)	29,110	19,793	17,203
Brom (ton)	611	478	403

Spis żydowskiego przemysłu i rzemiosła 1937 r.

(dane Żydowskiej Agencji)

Gałęzie przemysłu	Ilość przedsięb.	Ilość zatrudn.	Wartość produkcji	Płase robocze i urz.	Koszty surowców paliwa i ener elektr.	Kapitał	Energia mech n. HP.a
			w tysiącach ŁP.				
Przem. spoż.	383	3,950	2.305	410	1,471	1,651	6,492
„ włók.	116	1,580	377	117	196	485	1,364
„ odzież.	1,207	3,470	546	236	221	285	131
„ metal.	600	2,760	788	310	338	710	2,811
Maszyny	433	1,470	301	142	106	255	1,19
Przem. drzewny	657	3,030	806	341	340	482	5,803
„ skórz.	383	1,840	420	155	188	199	500
„ papiern.	425	2,830	5[illegible]7	267	192	583	1,252
„ chem.	91	2,050	888	214	485	1,600	5,897
„ kamien. i cem.	251	3,280	1,069	393	443	1,322	7,387
„ elektryczny	122	530	144	53	73	115	342
Różne	634	1,880	285	153	66	249	474
	5 602	28.670	8.526	2.791	4.119	7.936	33.645
Elektryfikacja	4	1,370	593	353	353	3,701	72,850
	5.606	30.040	9.109			11.637	106495
z czego							
Przemysł	1,556	22.050	7,892	2,213	3,690	11,064	104866
Rzemiosło	4,050	7,990	1,217	578	429	573	1.629

HANDEL ZAGRANICZNY PALESTYNY W R. 1938

(AM) Cyfry importu i eksportu w roku 1938 w porównaniu z r. 1937 przedstawiają się, jak następuje:

	Import		Eksport	
	1938	1937	1938	1937
	w tysiącach funtów		w tysiącach funtów	
Artykuły spożywcze, napoje, tytoń	3,483	4,148	4,172	4,875
Surowce	1,138	1,608	208	378
Artykuły przemysłowe	9,590	10,090	639	359
„ (bez artykułów dla celów wojskowych)	7,011	9,695		
Zwierzęta żywe (nie na ubój)	31	58	1	2
Ogółem	14,242	15,904	5,020	5,814
w tym na cele wojskowe	2,677	469		
	11,565	15,435		
Reeksport			563	636
Eksport + reeksp.			5,683	6,450

Przy porównaniu cyfr importu za r. 1938 z rokiem poprzednim należy zaznaczyć, iż duży odsetek w imporcie stanowią w r. 1938 artykuły dla wojska (połowa tego całorocznego importu przypada na ostatnie 2 miesiące r. 1938). Import dla wojska obejmuje prawie wyłącznie artykuły przemysłowe, bliżej niewyspecyfikowane w statystykach palestyńskich.

Po odliczeniu importu dla celów wojskowych wykazuje import za r. 1938 spadek o 25,1% w stosunku do r. 1937, tj. z 15,4 mil. funt. na 11,6 mil. funt. Import artykułów spożywczych zmniejszył się o 16,9%, tj. z 4,1 mil. funt. na 3,5 mil. funt. Import surowców spadł o 29,1% a artykułów przemysłowych o 27,7%.

Eksport w r. 1938 również wykazuje pewien spadek w stosunku do r. 1937, a mian. o 13,6%. Spadek ten tłumaczy się głównie spadkiem eksportu artykułów żywnościowych, a mian. owoców cytrusowych. Spadek ten nie jest jednak rzeczywisty, a przyczyna jego polega na tym, że wartość eksportu owoców cytrusowych w r. 1937 została oszacowana w statystykach zbyt wysoko. Znaczny spadek wykazuje eksport surowców (złomu

żelaza, skór), eksport zaś artykułów przemysłowych wzrósł na skutek zwiększonego eksportu potasu.

Znaczny spadek importu w r. 1938 przyczynił się do dużego zmniejszenia ujemnego bilansu handlowego, który po odliczeniu importu na cele wojskowe, jak również rzeczy przesiedleńczych, wynosi tylko 5,6 milionów funt. wobec 8,7 mil. ŁP. w r. 1937 i 8,6 mil. funt. w r. 1936 i 12,6 mil. funt. w 1935 r.

Cyfry handlu zagranicznego Palestyny za ostatnie 4 lata wynoszą jak następuje:

	1938	1937	1936	1935
	w tysiącach funtów			
Import	14,242	15.904	13,979	17,053
Eksport i reeksport	5.693	6.450	4,268	4.516
Nadwyżka importu po odliczeniu importu **artykułów na cele wojskowe**	8,559	9,454	9.711	13,337
Rzeczy przesiedleńcze	2,967	788	1,135	770
Nadwyżka importu po odliczeniu **artykułów na cele wojskowe i rzeczy przesiedleńczych**	5,592	8.696	8,576	12,567

W zasadzie ujemne saldo bilansu handlowego gospodarki palestyńskiej jest jeszcze niższe, ponieważ cyfry importu ogólnego zawierają ponadto artykuły pokrywające zapotrzebowanie rządu palestyńskiego, I. P. C. i innych uprzywilejowanych i publicznych instytucyj. Wartość tego importu wynosiła w latach 1935 i 1936 ŁP. 1,1—1,2 mil. Import ten jednak w ostatnich 2 latach nie został oddzielnie wyodrębniony w statystykach palestyńskich.

Handel zagraniczny Palestyny z poszczególnymi krajami w roku 1938 w porównaniu z r. 1937 przedstawiał się jak następuje:

	IMPORT		EKSPORT	
	1938	1937	1938	1937
	w tysiącach funtów palestyńskich			
Anglia	4,236	2,519	2,469	3,150
Posiadł. Bryt.	788	731	145	106
Imperium Bryt.	5,024	3,250	2,614	3,256
Niemcy	1.645	2,628	74	106
Rumunia	1.280	1,372	116	112
Syria	1,015	1,374	413	625
Stany Zjedn.	1,000	1,099	109	35
Egipt	424	631	96	99
Polska	420	475	134	157
Czechosłowacja	347	474	90	77
Belgia	339	495	229	177
Japonia	303	494	32	36
Włochy	236	321	55	70
Holandia	234	230	402	325
Francja	209	270	82	139
Irak	173	361	8	12
Indie Holend.	162	91	4	—
Austria	126	152	9	21
Iran	115	223	0	2
Jugosławia	111	189	24	19
Szwajcaria	108	149	24	20
Litwa	106	126	172	155
Z. S. R. R.	100	132	13	2
Turcja	90	99	—	8
Węgry	76	116	11	3
Bułgaria	76	193	15	15
Dania	65	84	43	59
Brazylia	44	46	1	—
Łotwa	34	70	13	22
Finlandia	33	39	37	28
Norwegia	31	30	124	54
Inne kraje	237	437	3[illegible]	0
Ogółem	14.242	15.904	5.020	5.814

Silny wzrost importu Palestyny z Anglii pozostaje w związku i odpowiada mniej więcej zwiększonemu importowi artykułów dla celów wojskowych. Import z innych krajów, jak Niemiec, Syrii, Egiptu, Czechosłowacji, Belgii, Japonii, Włoch, Iraku, Iranu, Turcji, Bułgarii i in. uległ zmniejszeniu.

Również eksport wykazuje spadek, szczególnie do Anglii i Syrii. Natomiast eksport do Rumunii, Stanów Zjednoczonych, Czechosłowacji, Belgii, Holandii, Szwecji, Finlandii, Norwegii i nnnych krajów uległ pewnemu podwyższeniu.

Godnym uwagi jest aktywny bilans handlowy Palestyny z Holandią, Szwecją, Finlandią i Norwegią, podczas gdy bilans handlowy z Anglią (w przeciwieństwie do roku ubiegłego na skutek importu artykułów dla celów wojskowych), Niemcami, Rumunią, Syrią, Stanami Zjednoczonymi, wykazuje znaczne ujemne saldo bilansu handlowego.

NOWOZAŁOŻONE PRZEDSIĘB'ORSTWA W PALESTYNIE

Spółka akcyjna — a.
Spółka firmowa — f.
Spółdzielnia — s.

Rolnictwo:

Aguda Szetufit Chaklait Sdeh Warburg Ltd. (a), Sdeh Warburg obok Kfar Saby — osiedle rolne; Ankelevitz Bros. & Zahman (f), Tel-Awiw — hodowla kwiatów; Hefer, Aguda Szetufit le'Pituach Emek Hefer Ltd. (s), Kfar Vitkin — osiedle rolne; Hazorim, Irgun Poalim Lehitjaszwut Szetufit Ltd. (s), Mizpe, obok Tyberiady — osiedle rolne; Ramat Hadar, Aguda Szetufit Ltd. (s), Ramat Hadar — osiedle rolne.

Ruch budowlany:

Kiriat Haroszet Aguda Szetufit Ltd. (s) — Kiriat Haroszet obok Hajfy — rozwój przedmieść; Meonoth Hasziloach Ltd. (a), ŁP. 1.000 — budowa domu; B. W. Property Ltd. (a) Anglia — przedsiębiorstwo budowlane; Kwucat Banaim Jezira be'Hajfa, Aguda Szetufit Ltd. (s) — spółdzielnia budowlana; „Chemar" (f) Tel-Awiw — prace asfaltowe; Ahuzat Hacarmel Aguda Szetufit Ltd. (s), Hajfa — spółdzielnia budowlana; „Makat" Ltd. (a) ŁP. 4.000 — przedsiębiorstwo budowlane.

Przemysł:

Jamijat Jasuf At-Taawunija Liasr Al Zeibon Wa-Tasrif Al-Zeit, Ltd. (s), Jasuf — olejarnia; R. Marcin Ltd. (a) ŁP. 2.000 — produkcja wyrobów galanteryjnych i pamiątek; Palestine Edible Products Ltd. (a) ŁP. 5.000 — produkcja margaryny i innych tłuszczów jadalnych; „Jaf-Ora", Ltd. (a), ŁP. 15.000 — produkcja przetworów owocowych; „Mata", Tel-Awiw (f) — produkcja margaryny; Tashpeer Palestine Chemical Products (f), Tel-Awiw — fabryka wyrobów chem. i farmaceut.; „Arigai", Palestine Textile Factory (f), Tel-Awiw — fabryka wyrobów włókienniczych; Consolidated Rafineries Ltd. (f) (Anglia), Hajfa — rafineria olejów mineralnych; Mifalej Haszmal L. Rabinowitz & Co. Ltd. (a) ŁP. 1.000 — fabryka materiałów elektrotechnicznych; Near East Metal and Ore Co. Lt. (a) ŁP. 5.000 — obróbka rud metalowych; „Gyr", Textile, Clothing and Fancy Goods, Ltd. (a) ŁP. 1.500 — fabryka wyrobów odzieżowych.

Handel:

Jonas & Co. (f), Hajfa — import-eksport; J. P. Sheridan (Levant), Ltd. (a) ŁP. 10.000 — transakcje handlowe; Salomon Brothers & Co. Ltd. (a) ŁP. 600 — agentura; Trico Meszutaf Ltd. (a) ŁP. 6.000 — transakcje handlowe; Steel Brothers & Co. Ltd. (f) (Anglia) — transakcje handlowe; „Bursa", The Palestine Fruit and Vegetable Settling Co. (f) Tel-Awiw — produkty rolnicze; Friedman & Berger (f) Herzlia — pokarm dla zwierząt; Auction Rooms Akron Cohn & Lubarsky (f), Hajfa — sprzedaż i kupno mebli, antyków, dzieł sztuki, części radiowych, kamieni drogocennych; Beck & Co. (f) Jaffa — owoce cytrusowe; Bichava Antonn Sons (f), Jaffa — warzywa i owoce; S. Ratushniak & Co. (f), Tel-Awiw — agentura; Kafka & Epstein (f), Tel-Awiw — agentura; Battino & Zacar (f) (Egipt), Tel-Awiw — przedstawicielstwa; Palestine Trade and Agriculture Agency Ltd. (a) ŁP. 1.000 — nawozy; „Haetz" Co. Lt. (a) ŁP. 1.200 — materiały budowlane; Hadarei Haszomron, Aguda Szetufit Lesziwuk Pri Hadar Ba'arec Uwe'aracat Haszchenot Lt. (s) Hedera — art. rolne; Epstein & Strykowski Ltd. (a) ŁP. 4.000 — artykuły metalowe; „Devorah" (a) ŁP. 1.000 — sprzedaż placów; „Palestine United Citrus Fruit" Ltd. (a) ŁP. 1.001 — owoce cytrusowe.

Rzemiosło:

Nahama Maafija Cooperativit szel Hapoel Hamizrachi b'Tel-Awiw, Ltd. (s) Tel-Awiw — spółdzielnia piekarska; Maafija Cooperativit „Man" b'Natania, Ltd. (s) — piekarnia.

Banki, Towarzystwa Ubezpieczeniowe i Powiernicze:

„Hamagen“, Insurances Ltd. (a) ŁP. 1.000 — agenci ubezp.: The Palestine and Foreign Investment Co. Ltd. (a) ŁP. 1.000 — transakcje bankowe; Dr Israel Waldman & Co. (f) Jerozolima — transakcje powiernicze; Kupat Tagmulim szel Owdej Irijat Tel-Awiw, Aguda Szetufit Ltd. (s) Tel-Awiw — kasa kredytowo-oszczędnościowa; Emek Development Co. Ldt. (a) ŁP. 4.000 — transakcje powiernicze; Dagit Ltd. (a) ŁP. 2.000 — administracja domów.

Hotele, restauracje i lokale rozrywkowe:

Kolnoa „Roma“, Ltd. (a) ŁP. 1.000 — prowadzenie i zakładanie teatrów, kin, sal koncertowych itp.

Biura podróży i transportowe:

The Levant Trading & Shipping Co. Ltd. (a) ŁP. 10.000 — agencja okrętowa; Ch. & E. Khal (f), Hajfa — biuro transportowe.

Zwiększone kapitały:

Palestine Automobils Corporation Ltd. (a) z ŁP. 7.000 do ŁP. 10.000; Bank Nurock Idelsack Ltd. (a) z ŁP. 25.000 do ŁP. 35.000.

Różne:

Chewer Hakorim (s) Hajfa — wypożyczalnia gazet i czasopism.

KOMUNIKATY
Izby Handlowej Polsko-Palestyńskiej

KONTYNGENTY NA PRZYWÓZ ARTYKUŁÓW PALESTYŃSKICH DC POLSKI

Ministerstwo Przemysłu i Handlu zawiadomiło Izbę Handlową Polsko-Palestyńską, iż dla Palestyny zostały przyznane na okres styczeń—luty—marzec 1939 następujące kontyngenty:

3.000	ton	pomarańczy i grejpfrutów	poz. tar. celn. 60 p. 3 i 4
50	„	oliwy	„ „ „ 205
70	„	nasion sezamowych	„ „ „ 24
3	„	kwaśnego fosforanu sodow.	„ „ „ 299 p. 22
5	„	destylatu winnego	„ „ „ 278
20	„	wina	„ „ „ 280
250	„	skór surowych o	„ „ „ 492—528 p. 2
30	„	rogów bydlęcych	„ „ „ 136 p. 1
1	„	penazanu	„ „ „ 490 p. 2
1	„	olejków eterycznych i produktów pachnących	„ „ „ 429 p. 1, 2
25	„	chlorku magnezu	„ „ „ 302 p. 2
0,025	„	zębów sztucznych	„ „ „ 1164 p. 4
0,025	„	wyrobów artystycznych ze srebra	„ „ „ 1264 p. 4
0,010	„	stopu metali szlachetnych	„ „ „ 1266 p. 1

MOŻLIWOŚCI EKSPORTOWE.

31/IP/39. Firma palestyńska nawiąże kontakt handlowy z rynkiem polskim w przedmiocie importu do Palestyny konserw mięsnych, jarzynowych oraz owoców strączkowych itd.

32/IP/39. Firma tel-awiwska zainteresowana jest w imporcie z Polski drobiu mrożonego i w konserwach.

33/IP/39. Palestyński przedstawiciel branży farmaceutycznej obejmie reprezentację fabryk farmaceutycznych na Palestynę i inne kraje Bliskiego Wschodu.

34/IP/39. Firma palestyńska poszukuje zastępstw na Syrię na następujące

artykuły: szkło (szklanki, szkła do lamp naftowych, flaszki, flakony), osikę i olchę, węgiel drzewny, papier, śruby do krzeseł giętych.

Bliższych informacyj udziela Wydział Handlowy Izby Handlowej Polsko-Palestyńskiej, Warszawa, Fredry 10. Do pisemnych zapytań należy załączyć znaczek na odpowiedź.

KRONIKA

BLISKI WSCHÓD

EGIPT

SILNE SALDO UJEMNE BILANSU HANDLOWEGO EGIPTU W R. 1938. Handel zagraniczny Egiptu w r. 1938 wykazuje znaczne saldo ujemne w wyniku dużego spadku cen na bawełnę. Cyfry eksportu i importu w r. 1938 w porównaniu z r. 1937 przedstawiają się jak następuje:

Eksport	1938	1937
	w funtach egipskich	
Bawełna	21.190.000	29.002.000
Inne artykuły	8.152.000	10.757.000
Reeksport	783.000	871.000
	30.125.000	40.630.000
Import	36.934.000	38.038.000
Saldo	— 6.809.000	+ 2.592.000

Podczas gdy w r. 1937 nadwyżka eksportu nad importem wyniosła ŁE. 2.592 tys. to w r. 1938 import przewyższył eksport, dając ujemne saldo bilansu handlowego w wysokości ŁE. 6.809 tys. Eksport bawełny zmniejszył się prawie o ŁE. 8 milionów, ilościowo jednak spadek był stosunkowo mniejszy, eksport bawełny w roku 1938 wyniósł ŁE. 7.94 milionów wobec ŁE. 8,9 milionów w roku 1937. Również eksport innych artykułów uległ zmniejszeniu. Import do Egiptu zmniejszył się natomiast o około ŁE. 1,1 miilona.

TOWARZYSTWO EKSPLOATACJI KANAŁU SUEZKIEGO. Dochody Towarzystwa Eksploatacji Kanału Suezkiego wyniosły za grudzień 1938 r. Ł. 788.800 wobec Ł. 857.800 w grudniu 1937 r. Dochody tego Towarzystwa za cały rok 1938 wynoszą Ł. 9.664.500 w porównaniu z Ł. 10.806.100 w roku poprzednim. Spadek dochodów w grudniu 1938 pozostaje w związku z wprowadzoną ulgową taryfą przewozową dnia 15 grudnia 1938 r.

BUDŻET EGIPSKI. Deficyt budżetu egipskiego za rok 1938/39 wynosi około ŁE. 3 milionów. Deficyt ten pokryty zostanie nowymi podatkami, a częściowo też z rezerwy finansowej. Deficyt w budżecie egipskim powstał na skutek zwiększenia wydatków na cele militarne z ŁE. 3,1 na 5,2 miliony. Dochody przedstawiają się następująco:

	1938/39	1937/38
	w funtach egipskich	
Cła	18.948.500	17.756.000
Podatki bezpośrednie	6.266.900	6.272.000
Opłaty sądowe i rejestracyjne	1.863.300	1.788.520

Koleje państwowe	1.339.750	1.250.000
Poczta, telegraf i telefon	1.106.800	1.067.200
Procenty z papierów	1.429.000	1.454.000
Opłaty stemplowe	455.000	445.000
Domeny	730.000	720.000
Przedsiębiorstwa państwowe	445.000	257.000
Udziały w różnych spółkach akcyjnych	746.500	330.300
Fundusz emerytalny	600.000	600.000
Opłaty szkolne	676.800	624.300
Różne	4.389.450	4.428.400
	38.997.000	36.992.720

IMPORT ARTYKUŁÓW FARMACEUTYCZNYCH DO EGIPTU. Z dniem 1 stycznia 1939 r. weszło w życie rozporządzenie, na mocy którego import artykułów farmaceutycznych dozwolony jest do Egiptu pod warunkiem, że na każdym opakowaniu podana będzie cena detaliczna odnośnego specyfiku. Cło będzie pobierane na podstawie podanej na opakowaniu ceny.

IRAK

HANDEL ZAGRANICZNY IRAKU. Handel zagraniczny Iraku z krajami Bliskiego Wschodu kształtował się w pierwszym półroczu 1938, jak następuje:

	Eksport		Import	
	1938 (½ r.)	1937	1938 (½ r.)	1937
	w tysiącach dinarów			
Syria	122	219	67	167
Egipt	36	92	75	154
Saudia-Arabia	98	193	11	27
Palestyna i Transjordania	93	371	11	25

SYRIA

WYPOWIEDZENIE UKŁADU HANDLOWEGO SYRYJSKO-JAPOŃSKIEGO. Rząd mandatowy wypowiedział dnia 28 stycznia 1939 r. zawarty dnia 29 lipca 1936 r. układ handlowy między Syrią a Japonią. Wypowiedzenie układu wchodzi w życie po 6 miesiącach, tj. od dnia 29 lipca 1939 r. Prowadzone są obecnie pertraktacje w sprawie nowego układu między tymi krajami, który by był oparty na zasadach kompensacyjnych. Japonia ma być zmuszona do importu z Syrii przynajmniej w wysokości 15% swego eksportu do Syrii.

Odwołany układ z roku 1936 przewidywał, że Japonia z tytułu eksportowanych do Syrii wyrobów bawełnianych i jedwabnych pobiera 3% na popieranie eksportu syryjskiego do Japonii. Układ ten jednak nie opłacał się dla Syrii. W roku 1937 wynosił eksport syryjski do Japonii tylko około 5% japońskiego eksportu do Syrii, w okresie pierwszych 3-ch kwartałów 1938 udział ten stanowi również około 5%. Ze strony japońskiej stwierdzono, że Syria nie nadaje się dla Japonii jako kraj zakupów, ponieważ artykuły wchodzące w rachubę dla importu japońskiego znajdują się jakoby tylko w nieznacznych ilościach, a ceny przez większe zakupy idą od razu w górę.

WZROST ZAPOTRZEBOWANIA NA JEDWAB LIBAŃSKI. Od końca roku 1938 wzrosło zapotrzebowanie na libański jedwab i ceny na wszystkie gatunki znacznie się podniosły. W związku z tym daje się zauważyć przede wszystkim spadek zainteresowania na jedwab japoński i chiński, jak również włoski i francuski. Powyższa sytuacja wpłynęła dodatnio na rozwój hodowli jedwabników w Libanie.

OŻYWIONY EKSPORT TOWARÓW Z SYRII DO PALESTYNY. Dotychczas nie zostały jeszcze ukończone pertraktacje prowadzone w sprawie przedłużenia ważności obecnego układu celnego

między Syrią a Palestyną. Układ ten wygasa w marcu 1939 r. W związku więc z niepewną jeszcze sytuacją panującą w stosunkach handlowych między tymi obu krajami, kupcy syryjscy pragną przesłać możliwie jak najwięcej towarów bez cła do Palestyny.

STAN POSIADANIA SAMOCHODÓW W SYRII W KOŃCU ROKU 1938. Ilość samochodów w Libanie i Syrii wynosiła w końcu 1938 roku 11.439, z czego na Liban przypada 7.093 samochody, a na Syrię — 4.346 samochody.

Poniższa tabela przedstawia rodzaje samochodów w Syrii i Libanie:

Samochody prywatne	4.994
Taksówki	3.822
Samochody prywatne ciężarowe	647
Samochody najemne ciężarowe	1.414
Autobusy	562
Razem	11.439

TURCJA

UPAŃSTWOWIENIE TOWARZYSTWA OKRĘTOWEGO „SIRHETIHAYRIYA". Władze rządowe postanowiły wykupić i włączyć do koncernu państwowego banku „Deniz" znajdujące się dotychczas w prywatnych rękach Bosforowe Towarzystwo Okrętowe „Sirhetihayriya".

NOWE FABRYKI W TURCJI. Znajdująca się w budowie fabryka papieru w Izmicie została już ukończona i w najbliższym czasie zostanie podjęta w niej produkcja papieru.

W Izmicie zostanie uruchomiona na wiosnę 1939 r. fabryka kaolinu.

W Karabück zostanie uruchomiona w najbliższej przyszłości przy zakładach przemysłowych stalowo-żelaznych fabryka dla produkcji cementu z żużli żelaza. Dzienna produkcja tej fabryki obliczana jest na 450 ton.

ZAŁOŻENIE TURECKIEGO BANKU ROLNEGO. Rząd turecki przystąpił do założenia państwowego banku rolnego pod nazwą „AK".

Ta nowa instytucja bankowa ma odegrać w gospodarczym życiu Turcji tę samą rolę, jak inne banki państwowe w poszczególnych gałęziach gospodarki tureckiej jak np. bank „Suemer" dla popierania przemysłu, bank „Deniz" dla handlu morskiego i bank „Eti" dla wykorzystywania gruntów z geologicznego punktu widzenia.

Dla ułatwienia prac nowego banku rolnego, Turcja została podzielona na 10 okręgów rolnych.

Bank ten przystąpił do opracowania pierwszego okręgu rolniczego już w lutym 1939 r. Okręg ten obejmuje następujące miejscowości: Viliets z Ankary, Orhistszebir, Konia, Atgon, Nigde, Kirstszehir, Kajseri, Jozgad, Siwas, Tsczorum i Tsczankin. Okręg ten rozciąga się na obszarze 218.446 km z ludnością 3,8 milionów.

ROZWÓJ PLANTACYJ CYTRUSOWYCH W TURCJI. Plantacje owoców cytrusowych w Cukorowej (dawnej Cilicji) wykazują w ostatnich latach znaczny rozwój. Ilość drzew owocujących w Cukorowej obliczona jest obecnie na 598 tys. drzew i w następnych 2-ch latach wzrośnie do przeszło 700 tys. drzew.

Przy wzięciu obecnych możliwości rozwoju za podstawę obliczeń, ilość drzew owocujących w ciągu 4-ch najbliższych lat przekroczy 1 milion.

Zbiór owoców cytrusowych w sezonie bieżącym jest w porównaniu z sezonem ubiegłym zarówno lepszy pod względem jakości, jak i ilości, i obliczany jest na około 80 milionów sztuk.

Stopa opłacalności przy zakładaniu obecnie plantacyj cytrusowych pozwala rokować nadzieję, iż plantacje cytrusowe staną się w ciągu kilku przyszłych lat jedną z najpoważniejszych rolniczych gałęzi gospodarki tureckiej.

IRAN

NOWE PRZEDSIĘBIORSTWO. Pod koniec r. 1938 założona została w Tehe-

ranie Spółka Akcyjna dla Handlu Skórami, Wełną i Jelitami. Kapitał tego przedsiębiorstwa wynosi 600 tys. rialów. Firma ta została zarejestrowana pod nazwą „Szerkate Szamje Azar“.

CYPR

WZROST KAPITAŁU TOWARZYSTWA ELEKTRYCZNEGO. Towarzystwo elektryczne „Nicosia Electric Company“ postanowiło zwiększyć swój kapitał zakładowy z Ł. 24.000 na Ł. 72.000 przez wydanie nowych 2 funtowych akcyj.

JEMEN

PRZEDŁUŻENIE UKŁADU HANDLOWEGO MIĘDZY JEMENEM A Z. S. R. R. Układ handlowy z 1 listopada 1932 r. zawarty między Z. S. R. R. a Jemenem został przedłużony na dalsze 10 lat. Przedłużenie tego układu nastąpiło w drodze wymiany not między Imamem Jahią z Jemenu i komisarzem dla spraw zagranicznych Litwinowem z Z. S. R. R. za zgodą rządu saudo-arabskiego, doradców Imamu.

(„Palnews“)

STATYSTYKA

Handel zagraniczny Polski z krajami Bliskiego Wschodu

Handel zagraniczny Polski z krajami Bliskiego Wschodu w r. 1938 w porównaniu z r. 1937.

Kraje	Rok 1937			Rok 1938		
	Przywóz	Wywóz	Saldo	Przywóz	Wywóz	Saldo
	w tysiącach złotych					
Palestyna	6,318	9,521	+3,203	7,081	8,920	+1,839
Egipt	18,091	9,071	—9 020	17,456	7.532	—9,924
Syria	245	2,062	+1,817	255	1,490	+1,235
Iran	674	5,519	+4,845	445	378	— 67
Turcja	10,668	1,716	—8.952	11,102	12,708	+1,606
Cypr	190	112	— 78	61	228	+ 167
Irak	71	1,096	+1,025	53	834	+ 781

Handel zagraniczny Polski z krajami Bliskiego Wschodu w styczniu 1939 r. w porównaniu z tymże miesiącem 1938 r.

Kraje	Styczeń 1938 r.			Styczeń 1939 r.		
	Przywóz	Wywóz	Saldo	Przywóz	Wywóz	Saldo
	w tysiącach złotych					
Palestyna	1,017	827	— 190	1,111	1.494	+ 383
Egipt	1,247	505	— 742	1.867	483	—1.384
Syria	—	122	+ 122	3	326	+ 323
Iran	36	266	+ 230	35	52	+ 17
Turcja	1,188	42	— 1.146	705	1.036	+ 331
Cypr	20	1	— 19	4	36	+ 32
Irak	6	62	+ 56	8	84	+ 76

HANDEL ZAGRANICZNY POLSKI z KRAJAMI BLISKIEGO WSCHODU w r. 1938 (wg. artykułów).

Artykuły	Nr stat.	Kwintale	Tys. zł.
PALESTYNA			
PRZYWÓZ			
Ogółem		142,267	7,081
Nasiona sezamowe	2445	535	34
Pomarańcze i mandarynki	6030	130,567	6.333
Grejpfruty	6031	9.924	449
Cytryny	6040	196	12
Owoce i jagody południowe	6400	9	7
Migdały	7220	2	1
Liście dla celów rytualnych	8310	2	1
Rośliny lecznicze	8900	7	2
Miód pszczeli naturalny	13000	7	2
Jelita surowe i suszone	13720	—	1
Oliwa	20520	484	105
Miąższ i soki owocowe	23600	12	2
Konserwy mięsne	24320	21	3
Wina winogronowe	28010	247	35
Farmaceutyczne przetwory	38400	1	1
Olejki eteryczne	42900	—	1
Rękawiczki	53510	—	3
Tkaniny z jedwabiu sztucznego	57610	—	1
Tkaniny wełniane	59911	—	1
Szmaty	71910	165	15
Książki	83630	38	23
Mapy, plany, druki	84300 510	1	1
Pomoce naukowe, okazy przyr.	116440	—	36
Zęby sztuczne	116500	—	1
Sprzęt przeciwgazowy	116871	1	1
Wstęgi kinematogr. naświetlone			
WYWÓZ			
Ogółem		307.190	8,920
Fasola	1010	2,591	120
Nasiona maku	2410	20	1 1/2
Mąka żytnia	2720	3,042	82
Mąki inne	2740	10	1

Artykuły	Nr stat.	Kwintale	Tys. zł.
Kasza gryczana	2830	1,228	40
Mąka ziemniaczna	3120	469	13
Ziemniaki świeże	3600	492	6
Chrzan świeży	4720	8	1/2
Grzyby suszone	5230	13	8
Owoce i jagody suszone	5950	25	3
Rośliny lecznicze	8900	5	1
Wiklina dla koszykarstwa	10320/30	541	7
Obręcze wiklinowe	10350	120	2
Mięso świeże, mroż. sol. i wieprz.	12120	119	13
Mięso świeże, mroż. sol. wołowe	12121	21	2
Mięso świeże, mroż. sol. cielęce	12122	64	6
Gęsi bite	12140	11	1
Smalec topiony, tłoczony	12300	3	1
Masło	12700	6,821	1,599
Sery	12840	144	18
Pierze oczyszczone i nieoczyszcz.	13120/21	2	1
Puch ptasi	13130	3	5
Włosie zwierzęce	13320	1	1/2
Szczecina	13420	1	1
Jelita surowe i solone	13720	57	8
Bydło rogate	10730	890 szt.	272
Gips i alabaster mielone	15230	100	1
Sól kuchenna	17400	300	2
Węgiel drzewny	18300	1,100	16
Węgiel kamienny	18010	22,350	32
Dziegieć, smoły	18800	456	7
Grzyby solone, maryn.	23500	23	3
Miąższ i soki owocowe	23600	128	6
Konserwy mięsne	24320	20	3
Szynki	24210/20	112	27
Konserwy rybne	25630	50	7
Cukier	25910	1,564	31
Likiery i wódki	27700	5	1
Drożdże prasowane	28420	251	14
Karbid	30340	617	13
Kolodium	37800	4	1
Przetwory farmaceutyczne	38400	16	64
Biel cynkowa	41120	108	6

Artykuły	Nr stat	Kwintale	Tys. zł.
Lakiery	42310/20/40	51	5
Artykuły kosmetyczne	43700	4	4
Skóry surowe cielęce	401270	4	2
Skóry wyprawy mineralnej	50500/600	17	29
Rękawiczki skórzane	53510	1	6
Wyroby skórzane	60510	1	1
Tkaniny z jedwabiu sztucznego	57610/40	1/2	1
Wełna, sierść bydlęca-garbarska	58930	49	3
Przędza wełn. czes.	59410/30/70/96	6	7
Tkaniny wełniane	59810/11/910/11	75	66
Aksamity, plusze	60200	3	4
Dywany, chodniki	60510	1	1
Tkaniny bawełniane	61410/20/510/20/610/20	318	146
Przędza jutowa	62820/920	9	1
Przędza lniana	63010	3	1
Tkaniny lniane	63320	12	7
Firanki, laufry	64010/110	—	1
Koronki	64200/350	1 1/2	1 1/2
Hafty	64410	1	1
Liny, linki, powrozy	64610/20	84	14
Węże niegumow., gumow.	65000	1/2	1
Cerata, tkaniny olej.	66400	4	1
Wyroby dziane	69800/900/70100	1	2
Wyroby szmuklerskie	70410/20	2	2
Bielizna	70710/30/50/60	1	2
Kołdry, pierzyny, poduszki	70810	60	25
Okrycia i odzież	70920/30/50/71120/30/220/230	1	1 1/2
Bielizna pościelowa	71610	2	3
Wyroby gumowe	73340/800/74100/500/620	22	8
Słupy teletechn. i maszty nieimpregnowane	74751	1,212	16
Kopalniaki (stemple)	74774	1,047	9
Belki, bale, tarte, nieheb. sosn.	74910	20.208	285
Belki, bale, tarte, nieheb. jodł. świerk	74911	136	2
Belki, bale, tarte, nieheb. dębowe	74920	77	1
Deski i łate tarte, nieheb. sosn.	74930	13.459	180
Deski i łate tarte, nieheb. jodł. świerk.	74931	616	10

Artykuły	Nr stat.	Kwintale	Tys. zł.
Deski i łate tarte, nieheb. dębowe, jesion.	64940/1	308	3
Deski i łate, tarte, nieheb. olsz. i brzozowe	74943/4	132	1
Deszczułki do opakowań	74951/60	159,097	515
Deski i łaty hebl. szpunt. sosn.	75151	24,983	509
Deski i łaty hebl. szpunt. inn.	75165	1,982	50
Drzwi, ramy okienne	76610	11	1/2
Forniery	77210	342	31
Dykty	77330/40	25.083	701
Meble gięte i ich części	77610/20	81	11
Meble stolarskie	77710/20	23	5
Wyroby drewniane	77820	5	1
Korki i ściółka do obuwia	78600	1	1
Tektura	79720	681	20
Tektury izolacyjne	80000	73	2
Papier pakowy i inny	80910/81010/110/210/510	1,189	25
Wyroby z papieru	83410	33	5
Książki w języku polskim	83620	22	4
Książki w językach obcych	83630	180	45
Dzienniki i czasopisma	83710/20	30	15
Druki	84510	40	9
Materiały do szlifowania	84920/30	51	4
Wyroby szklane pras. lane	90010	99	12
Wyroby szklane szlif. poler. rznięte	90430	121	11
Żelazo, zwykła stal, walcowane	92910/20/40/50	9,673	225
Blacha żelazna, stalowa	93010/15/30/50	394	21
Stal	93110/20	16	3
Rury i kształtki żeliwne	93700	150	6
Wanny żeliwne	94110	124	7
Zlewy, żłoby, płucznie	94120	126	7
Gwoździe druciane	95110	200	7
Drut żelazny	94710/60	7,820	182
Kołnierzyki, łączniki	95530	110	13
Naczynia blaszane emaliowane	95800	150	25
Cynk w blachach i płytach	96830	10	1
Wyroby cynkowe	97110	17	3
Wyroby z blachy cynkowej	97120	27	4

A tykuly	No. stat.	Kwintale	Tys. zł.
Kapsle, nakrętki, zamknięcia	97300	74	12
Tubki również z zamknięciami	99000	4	1
Wyroby z nieszlach. metali	99441	1	1
Metal płatkowy aluminiowy	99750	3	1
Narzędzia drewnine rzemieśln.	100700	3	1
Narzędzia żelazne rzemieśln.	100800	3	1
Czcionki, stereotypy	100910	42	14
Okucia do drzwi	101010	25	2
Wyroby nożownicze	101830	7	6
Lampy i latarnie	102220	1	1
Sprężyny meblowe i spiralne	103220	44	2
Części kotłów ogrzewalnych	104400	29	3
Tokarki	105610	43	7
Maszyny włókiennicze	106400	67	3
Walce szosowe	106800	140	6
Maszyny do domowego użytku	108110	5	1
Maszyny inne	108200	31	3
Czółenka tkack. i części maszyn	108530/70	4	1
Sieczkarnie toporowe	109211	10	1
Samoloty	115520	24	133
Części samolotów	115810/30	—	1
Łodzie żaglowe	115481	—	5
Wstęgi kinematograficzne	116871	1	8
Płyty do gramofonów	117850	3	2
Stożki filcowe i kapelusze	118920/119120/21	7	10
Guziki	121720	2	4
Zabawki	124000	2	1
Wyroby ze srebra	126440	17029 gr.	2
Towar zbiorowy	910000	1	1
EGIPT			
Przywóz			
Ogółem		113,849	17,456
Rośliny lecznicze	8900	3	2
Szellah, kopale i in. żywice	9711	5	1
Gumy wszelkie	9713	10	9
Przetwory chem. nieorg.	49010	—	1
Rękawiczki	53510	—	1
Bawełna surowa	60610	90,636	17,082

Artykuły	Nr. stat.	Kwintale	Tys. zł.
Odpadki i wyczeski baw.	60621	245	23
Szmaty	71910	100	13
Książki	83630	4	5
Żelastwo	92720	22,759	319
W y w ó z			
O g ó ł e m		1,290,437	7,532
Fasola	1010	267	9
Kasza gryczana	2830	50	2
Słód	3500	61	3
Sery	12840	27	3
Węgiel kamienny	18010	114,411	1,846
Dziegieć smoły	18800	256	5
Szynki	24210/20	189	51
Konserwy mięsne	24320	8	2
Chlorek amonu	30020	400	17
Węglany amonu	30070	113	8
Siarczan żelazawy	32020	187	2
Biel cynkowa	41120	26	1
Lakiery	42340	4	1
Klej kostny	46920	100	10
Wyroby z żelatyny	47110	—	1
Skóry wyprawione miner koloru nat	50500	—	1
Bicze tkackie, cholewy, rzemyki	54620	1	5
Przędza wełn. czesankowa	59410/11/30/50/1/2 59701/1	123	88
Tkaniny wełniane	59810/11/910/11/12	226	174
Tkaniny półwełniane	60100	4	3
Tkaniny bawełniane	61410/20/510/20/610/20	2,625	1,339
Welwety, aksamity, plusze	61910	3	4
Tkaniny lniane	63320	5	4
Materie firankowe	63800	206	92
Cerata, tkaniny olejone	66400	27	6
Futra i wyroby futrzane	71800	—	2
Wyroby gumowe	73340/400/74500	10	2
Słupy teletechnicz. nie nasycone	74753	4,212	36
Słupy teletechniczne nasycone	74756	9,166	58

Artykuły	Nr. stat.	Kwintale	Tys. zł.
Kłody dębowe	74785	170	2
Drewno cios. drzew iglastych	74810	30,641	222
Belki, bale dębowe	74920	179	7
Deski i łaty dębowe	74940	228	28
Deszczułki do opakowań	74951	2,492	48
Fryzy dębowe	75191	1,840	39
Deszczułki posadzkowe	75810	2.276	95
Dykty	77330/40	43,116	1710
Meble gięte i części	77620	1.533	200
Wyroby drewniane	77810	13	2
Wyroby koszykarskie	79021	26	4
Tektura	79720	44	11
Papier pakowy	81010/530/710	5,717	147
Materiały do szlifowania	84930	—	1
Przybory sanitarne	88500	14	1
Naczynia fajansowe	88610/20/30	425	25
Żelazo, stal	92910/40/50/60	32,389	711
Blacha żel. stal.	93010	661	18
Drut żelazny stalowy	94710/20	491	15
Drut kolczasty	94900	101	4
Gwoździe druciane	95110	2,649	75
Gremple, taśmy gremplowe	95410/20	9	18
Rury żelazne, stalowe	95510/20	431	21
Kołnierze, kształtki, żel., stal.	05530	34	4
Naczynia blaszane, emal.	95800	1,291	195
Wyroby z blachy żelazn. i stal.	96040/60	3	3
Łańcuchy żelazne, stalowe	96220	62	3
Cynk w blachach, płytach	96810/30	345	20
Łóżka, mater. spręż.	102800	2	1
Sprężyny mebl. i spiralne	653210	15	1
Maszyny włókiennicze	105840	290	62
Krosna tkackie	106020	23	5
Maszyny rotacyjne	107120	16	7
Części maszyn i aparatów	108570	4	3
Narzędzia lekarskie	116440	2	3
Kapelusze filc. i berety	118920/119120	3	4
Guziki i inne wyr. z bakel., galal.	121720	—	1
Wyroby z kości słoniowej	127400	2	27

Artyknły	Nr. stat.	Kwintale	Tys. zł.
SYRIA			
Przywóz			
Ogółem		14,237	255
Rośliny lecznicze	8900	10	10
Liście tytoniowe	29310	2	1
Futra baranie i koźle	52820/50	192	68
Żelastwo	92720	14,032	184
Dzeiła sztuki	127500	—	1
Wywóz			
Ogółem		330,218	1,490
Słód	3500	548	19
Węgiel kamienny	18010	309,950	479
Szynki	24210	38	10
Węglan amonu	30070	63	4
Farmaceutyczne przetwory	38400	2	2
Rękawiczki skórzane	53510	—	1
Przędza z sztucz. jedw.	57230	4	2
Tkaniny z jedw. sztuczn.	57610	1	2
Przędza wełniana	59410/470	14	11
Tkaniny wełniane	59810/20/910/11	454	263
Tkaniny półwełniane,	60000	13	8
Tkaniny lniane	63310/20	3	1
Cerata, tkaniny olejowe	66400	1	1/2
Wyroby dziane	69800	4	3
Kalosze i inne obuwie z gumy	73310/40	34	9
Klepki bukowe	757 31	175	6
Szpunty, beczki, kadzie bukowe	75911	769	32
Dykty	77330/40	6,252	264
Meble gięte i ich części	77620	23	3
Tektura	7972)	860	22
Przybory sanitarne	88500	71	5
Wyroby szklane	90010	76	4
Żelazo, zwykła stal	92910/40/50	7,712	182
Odlewy żeliwne kuch.	94020	17	1
Zlewy, płucznie i in. wyr. żeliwne	94120	66	3
Drut żelazny, stalowy	94710/20	738	19
Gwoździe druciane	95110	293	8
Rury żelazne, stalowe	9	1,595	58

Artykuły	Nr. stat.	Kwintale	Tys. zł.
Kołnierze, kształtki, żel., stal.	95530	99	11
Naczynia blasz. emal.	95800	318	50
Drut miedziany	98411	1	1
Sprężyny meblowe	103220	10	1
IRAN			
Przywóz			
Ogółem		1,123	445
Brzoskwinie i morele susz.	5940	395	32
Rośliny lecznicze	8900	13	1
Szellak i in. żywice	9711	205	123
Gumy wszelkie	9713	46	218
Asafetyda, oliban	9800	13	2
Skóry futrzane jagnięce	52725	6	2
Wełna, sierść	58940	26	11
Dywany, chodniki	60520	10	34
Wywóz			
Ogółem		2,723	378
Karbid	30340	488	11
Skóry	49220	87	54
Tkaniny wełniane	59810/11/910/11	200	200
Dykty	77330	220	12
Meble gięte i ich części	77620	7	1
Blacha żelazna, stalowa	93030	1,660	80
Gremple, taśmy gremplowe	95410	10	16
Naczynia blaszane emaliowane	95800	10	2
Cynk w gąskach, prętach	96810	30	1
Palniki do lamp naftowych	102110	10	2
TURCJA			
Przywóz			
Ogółem		66,583	11,102
Nasiona sezamowe	2445	6,841	540
Rodzynki	6210	13,710	1,224
Figi suszone	6320/30	2,664	198
Orzechy włoskie	6910	225	56
Orzechy laskowe	6920	4,214	908
Garbarskie drewno	9400	6,729	211

Artykuły	No stat.	Kwintale	Tys. zł.
Rudy, szlamy chromowe	17770	14,558	155
Liście tytoniowe	29210	1[illegible],621	6,957
Opium	37900	1	4
Ekstrakty garbnikowe suche	42530	3,729	251
Futra baranie i koźle	52820/50	34	13
Dywany i chodniki	60520	2	5
Bawełna surowa	60610	3,049	543
Drewno ciosane, nieobr.	75013	192	20
Forniery	77210	10	7
Obrazy i rysunki	84000	—	4
Instrumenty perkusyjne	118000	4	7
Wywóz			
Ogółem		381,469	12,708
Fasola	1010	129	6
Chmiel	5110	57	3
Żołądki	13730	9	13
Cement	15420	95,022	265
Naftalin oczyszcz.	19130	120	2
Nafta	20020	99	22
Liście bytumowe	29310	18	10
Chloran i nadchloran potasu	29937	700	70
Chlorek amonu	30020	910	46
Węglany amonowe	30070	30	2
Kwas octowy, ocet drzewny	33210	100	9
Eter etylowy	35500	5	1
Biel cynkowa	41120	1,368	65
Lakiery	42340	30	29
Klej kostny	46920	1.003	88
Przetwory chem. organ.	490 0	4	7
Aksamity, plusze, jedw.	56500	3	7
Przędza wełniana	59410/11/12/30/1 50/1/2 59470/1	1,980	2,[illegible]56
Tkaniny jutowe	63210/11	7,151	795
Cerata, tkaniny olejowe	66400	66	16
Okrycia damskie i dziecięce	71010	298	18
Wyroby gumowe	73500/900/74500/620	20	12
Kopalniaki z drzew iglastych	74773	15,225	85
Drewno ciosane	74821	15	2
Deski i łaty	64530/1	1,186	18

Artykuły	No. stat.	Kwintale	Tys. zł.
Deszczułki do opakowań	74951	15,009	371
Deski i łaty hebl. szpunt. jodł.	75151	15,351	381
Deski i łaty hebl. szpunt. dębowe	75160	115	6
Deszczułki posadzkowe	75810	485	24
Dykty	77330/40	2,508	131
Meble gięte i ich części	77620	9	1
Papier wszelki	81710	5,079	1,316
Przybory sanitarne	88500	983	90
Żelazo, zwykła stal	92910/40/50/60	161,192	3,988
Blacha żelazna, stalowa	93010/15/20/30	20,548	618
Stal szlachetna	93120	21	8
Wyroby kute tłoczone z żel.	93310	7,211	222
Drut żelazny, stalowy	94710	3,463	67
Rury żelazne, stalowe	95510	3,710	190
Kołnierze, łączniki, kształtki żel.	95530	1,923	272
Naczynia blaszane, emaliowane	95800	20	4
Cynk w gąskach, prętach	96810/20/30	11,940	610
Stopy aluminium w płytach, blach.	97940	8	12
Mosiądz, tombak, spiż, bronz	98130	13	9
Nity metalowe	98600	3	6
Wyroby z nieszlach. metali	99440	12	62
Maszyny włókienn.	105840	33	11
Maszyny przędzalnicze	10[illegible]900	81	20
Krosna tkackie mechaniczne	106020	248	51
Części maszyn i aparatów	108570	10	7
Maszyny elektryczne minujące	109914	8	4
Żarówki elektryczne	111200	5	8
Lampki katodowe	111310	1	19
Aparaty radiowe i części	111810/20/30	111	146
Części wagonów i lokomotyw	113541	5,779	190
Guziki	121710	1	1
CYPR			
Przywóz Ogółem		848	60
Pomarańcze i mandarynki	6030	82	4
Rodzynki	6210	445	25
Oliwa	20510	21	3
Tłuszcze, oleje roślinne	22130	253	23
Wina gronowe	28010	43	4
Futra koźle	52850	4	1

Artykuły	No. stat.	Kwintale	Tys z
Wywóz Ogółem		4,243	228
Fasola	1010	1,604	51
Szynki	24210	8	2
Skóry wyprawione	50500	—	1
Tkaniny wełniane	59810	17	5
Tkaniny bawełniane	61510/520/610/620/630	125	59
Liny, linki, powrozy	64620	5	1
Dykty	77330/40	1,501	67
Tektura	79720	481	13
Papier	81710	18	3
Naczynia blaszane emaliowane	88610	33	2
Rury żelazne, stalowe	95519	402	17
Naczynia blaszane, emaliowane	95800	28	5
IRAK			
Przywóz			
Ogółem		920	53
Daktyle	6100	920	52
Tkaniny z jedw. sztuczn.	57610	—	1
Wywóz			
Ogółem		480	834
Chlorek amonu	30020	30	1
Karbid	30340	288	8
Skóry surowe i wyprawione	50500	1	2
Tkaniny z jedwabiu sztuczn.	57610	—	1
Przędza wełniana	59411/31/50/70	313	276
Tkaniny wełniane	59810/11/910/11	728	403
Wata bawełniana	60820	34	9
Tkaniny bawełniane	61420/510	16	8
Cerata, tkaniny olejowe	66400	54	11
Dykty	77330/340	391	18
Meble gięte i części	77620	700	100
Meble inne	77710	27	2
Wyroby drewniane	77810	10	1
Blacha żelazna, stalowa	93015	100	3
Rury i kształtki żeliwne	93700	1,092	35
Zlewy, płucznie	94120	99	6
Rury żelazne i stalowe	95510	840	34
Naczynia blaszane, emaliowane	95800	28	5

Handel zagraniczny Palestyny

Handel zagraniczny Palestyny w okresie styczeń — wrzesień 1938 w porównaniu z tymże okresem 1937 r.

	Styczeń-Wrzesień 1937	Styczeń-Wrzesień 1938
	w funtach palestyńskich	
Przywóz ogółem	12,153,354	9,941,645
w tym towarów	12,808,693	9,559,541
Wywóz ogółem	4,561,165	3,921 225
w tym towarów	4,210,065	3,616,013
Reeksport	541,675	414,847
Tranzyt	623,856	581,964

Przywóz do Palestyny głównych artykułów w okresie styczeń—wrzesień 1938 w porównaniu z tymże okresem 1937 r.

	Styczeń-Wrzesień 1937		Styczeń-Wrzesień 1938	
	Kwintale	ŁP.	Kwintale	ŁP.
Ryż	166,509	162,459	165,097	174,205
Pszenica	324,107	319,562	244,008	199,729
Żyto	46,633	36.526	54,332	40.011
Mąka pszenna	221,573	333,635	139,010	189,795
Mąka żytnia	16,722	21,424	5,122	6,114
Bydło (sztuk)	19,644	243,869	20,858	208,184
Drób (sztuk)	982,734	74,603	570,170	35,914
Cukier	174,926	140,737	201,056	156,063
Masło	18,417	167,923	14,165	148,285
Sery	7,757	40,047	7,047	35,205
Ziemniaki	106,455	54,820	107,374	50,007
Rury żelazne, żeliwne	158,778	255,452	48,220	100,115
Żelazo w sztabach i prętach	277,272	252,481	134,074	145,170
Drzewo budulcowe m³	101,278	277,538	83,151	273.524
Drzewo na skrz. pom. m³	64,194	274,955	82,729	374,031
Dykty	26,196	51,849	14,199	26,489
Tkaniny bawełniane szare	4,415	38,295	4,857	41,485
„ „ bielone	4,501	65,275	3,389	47,520
„ „ farb. i druk.	11,977	210,109	9,993	173,401
Tkaniny wełniane	2,544	161,732	1,483	97,899
„ z czyst. jedw.	146	10,648	50	4,014
„ z sztuczn. jedw.	2,952	93,530	2,256	69,201
Nafta (litrów)	44,263,908	129,505	42,999,473	133 046
Benzyna (litrów)	41,939,719	163,815	38,414,539	138,936
Automobile (sztuk)	1,263	262,924	1,067	261,175

Wywóz z Palestyny głównych artykułów w okresie styczeń—wrzesień 1938 w porównaniu z tymże okresem 1937 r.

	Styczeń-Wrzesień 1937		Styczeń-Wrzesień 1938	
	Kwintale	ŁP.	Kwintale	ŁP.
Pomarańcze (skrzynek)	7,318.251	2,632,089	6,735,443	2,329,091
Grejpfruty (skrzynek)	1,120,670	343,218	1,176,214	316.919
Cytryny (skrzynek)	47,484	21,112	49,859	19.460
Skóry surowe i suszone	22,112	140.103	15.142	70.070
Jelita	1,073	17,946	783	13,060
Wino (litrów)	454,584	12.448	485,474	14.112
Oliwa jadalna	7,176	58,630	7,555	44.362
Soki owocowe, niecukrzone	1,425	3,235	5.860	11,925
Migdały	299	2,131	66	422
Sezam	4,920	9.390	8.080	15.074
Cement	7,150	935	43,110	5,913
Pończochy i skarpetki (pary)	249,389	8,437	69.645	2,475
Mydło do prania	19,299	60,829	19.894	53,692
Zęby sztuczne	—	27,041	—	23.600

Handel zagraniczny Palestyny według krajów w okresie styczeń—wrzesień 1938 w porównaniu z tymże okresem 1937 r.

	Styczeń-Wrzesień 1937				Styczeń-Wrzesień 1938			
	Przywóz	Wywóz	Reeksp.	Tranzyt	Przywóz	Wywóz	Reek p.	Tranzyt
	w funtach palestyńskich							
W. Brytania	1.872.740	2,301,093	91,904	128,249	2,231,896	1,723,237	44,250	64,860
Niemcy	1,983,518	101,206	11,199	25.038	1,239,191	71,373	13,302	20,77[illegible]
Francja	194.869	113,348	6,013	5,218	152,348	64,268	3,587	1,217
Czechosłow.	384.048	61.992	3,291	18,068	275,437	87,240	4,000	16,953
Belgia	385.267	118,638	6,292	7,905	249,633	149,346	3.618	2,358
Włochy	220.370	50,968	1.646	15,615	161,337	28,965	6,524	20,382
Holandia	156.725	199,787	4,157	712	142,840	299,173	4,318	881
Szwecja	91.017	70.559	2,189	2,706	72,485	108,412	490	3,399
Rumunia	979,487	87,915	1,534	527	906,553	93.426	405	120
Egipt	496.367	73,326	277,828	35.407	311,460	73,730	194,562	19,613
Syria	1,038,515	510,311	59,918	241	767.965	319,708	54,753	912
Irak	330,652	7,741	21,423	224,473	124,955	5,948	29,912	92,591
Iran	139.793	1,374	2,832	25,154	93,399	297	1,807	238,848
Turcja	154.281	72,546	832	979	55,071	34,520	170	782
Arabia	7,650	523	124	425	6,955	1,244	265	—
Polska	345,713	104,755	6,111	3,940	291,048	101,369	3,136	4,387

Ruch ludności w Palestynie

a) Ogólna ilość przybyłych i opuszczających Palestynę w okresie styczeń—wrzesień 1938 w porównaniu z tymże okresem 1937 r.

	Stycz.-Wrzes. 1937		Stycz.-Wrz s. 1938	
	Ogółem	Żydzi	Ogółem	Żydzi
Przybyli				
a) Imigranci	9,309	8,098	9,584	8,520
b) Powracający po nieobecności pow. jednego roku	1,433	744	1,214	734
c) Powracający po nieobecności do jednego roku	78,406	22,443	75,290	16,429
d) Turyści przybyli	66,347	11,613	65,711	8.6 4
e) Turyści tranzytem	14,324	1,250	8,786	665
Ogółem	169,819	44,148	160,585	34,992
Wyjechali				
f) Opuszczający kraj na okres pow. jednego roku	1,191	690	1,301	788
g) Opuszczający kraj na okres do jednego roku	91,221	30,823	93,034	23,700
h) Turyści wyjeżdżający	64,488	10,920	64,405	7,873
i) Turyści tranzytem	13,890	1,305	8 600	673
Ogółem	170,790	43,738	167,340	33,034

b) Kategorie imigrantów.

	Styczeń-Wrzesień 1937		Styczeń-Wrzesień 1938	
	Ogółem	Żydzi	Ogółem	Żydzi
A (I) Kapitaliści (ŁP. 1000 i wyżej)	1,105	1,085	1,305	1,288
A $(I)_2$ Członkowie rodzin A (I)	918	914	1,230	1,224
A (III) Rzemieślnicy (ŁP. 250)	10	10	1	1
A $(III)_2$ Członkowie rodzin A (III)	7	7	1	1
C (I) Robotnicy	1,952	1,832	2,476	2,331
(C $(I)_2$ Członkowie rodzin C (I)	1,302	1,274	1,394	1,370
D Członk. rodz. mieszkańców Palestyny	3,521	2,897	2,096	1,651
Inne kategorie	1,362	664	2,207	1,497
	10,177	8,683	10,710	9.363

c) Imigranci przybyli Palestyny w okresie styczeń—wrzsień 1938 w porównaniu z tymże okresem 1937 r. wg krajów pochodzenia.

Kraje pochodzenia	Styczen-Wrzesien 1937		Styczeń-Wrzesien 1938	
	Ogółem	Żydzi	Ogółem	Żydzi
Polska	2,655	2,645	2,783	2,778
Niemcy	3,250	3,214	2,981	2,914
Austria	177	168	1,236	1,226
Rumunia	266	261	430	423
Czechosłowacja	181	176	321	321
Litwa	183	182	160	160
Łotwa	83	83	112	111
Francja	97	72	103	64
W. Brytania	543	69	553	64
Turcja	44	40	32	26
Jemen i Aden	326	326	320	320
Stany Zjednoczone	167	148	105	83
Inne kraje	2,205	1,299	1,574	874
	10.177	8.683	10.710	9.363

d) Imigranci, którzy przyjęli obywatelstwo palestyńskie w okresie styczeń—wrzesień 1938 w porównaniu z tymże okresem 1937 r. wg krajów pochodzenia.

Kraje pochodzenia	Styczeń-Wrzesień 1937		Styczeń-Wrzesień 1938	
	Ogółem	Żydzi	Ogółem	Żydzi
Czechosłowacja	80	80	120	120
Niemcy	1,220	1,220	2,829	2,827
Łotwa	164	164	253	253
Litwa	449	449	514	514
Polska	5,830	5,830	5,206	5,206
Rumunia	682	682	908	908
Rosja	1,151	1,145	475	472
Iran	142	139	127	121
Irak	232	232	84	84
Turcja	133	97	237	154
Jemen	567	567	241	241
Inne kraje	2,488	2,433	2,940	2,819
	13.138	13.038	13.934	13.719

Ruch towarowy w portach palestyńskich

Wyładunek w portach palestyńskich w okresie styczeń—wrzesień 1938 r. w porównaniu z tymże okresem 1937 r.

Porty	Styczeń-Wrzesień 1937		Styczeń-Wrzesień 1938	
	Ilość okrętów	tonaż	Ilość okrętów	tonaż
Hajfa	1,920	3,526,088	1,655	3,552,061
Jaffa Tel-Awiw	1,478	1,092,909	1,100	1,345,126
Akko	280	3,988	298	3,637
Gaza	51	7,396	38	1,897
ogółem	372.9	4,630,381	3,091	4,902,721

Załadunek w portach palestyńskich w okresie styczeń—wrzesień 1938 r. w porównaniu z tymże okresem 1937 r.

Porty	Styczen-Wrzesień 1937		Styczen-Wrzesien 1938	
	Ilość okrętów	tonaż	Ilość okr tów	tonaż
Hajfa	1,925	3,533,889	1,659	3,550,316
Jaffa Tel-Awiw	1,474	1,096,740	1,089	1,348,697
Akko	275	3,958	298	3,637
Gaza	50	7,360	37	1,864
ogółem	3,724	4,641,947	3,093	4,904,514

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

Warszawa, ul. Fredry 10. — Tel. 246-37, 521-06. P. K. O. 9231.

Redaktor odpowiedzialny:

Inż. JÓZEF THON

Wydawca:

POLSKO-PALESTYŃSKA IZBA HANDLOWA

Druk. „Monolit", Warszawa, Elektoralna 3, tel. 581-92.

PALESTYNA I BLISKI WSCHÓD

ORGAN POLSKO-PALESTYŃSKIEJ IZBY HANDLOWEJ

SPIS ARTYKUŁÓW ZAMIESZCZONYCH W MIESIĘCZNIKU W ROKU 1938

SPIS ARTYKUŁÓW ZAMIESZCZONYCH W MIESIĘCZNIKU W ROKU 1938.